

İzzet Delili

Hiç mümkün müdür ki, şu âlemin izzet ve celal sahibi olan mutasarrıfı, izzetinin hukukunu çiğneyen ve celalinin haşmetine karşı hürmetsizlik eden edepsizleri tedip etmesin, izzet ve celaline yakışır bir tarzda onları cezalandırmasın? O ceza ve tedip, bu dünyada yok hükmündedir; demek başka yerde bir dar-ı ceza vardır ve olmalıdır.

Bu delilde, Allah'ın "Aziz" ve "Celil" isimlerinden ahirete bir kapı açacağız. İlk önce şu âlemdeki izzet ve celali görelim ve o izzet ve celalden "Aziz" ve "Celil" olan zata ulaşalım. Daha sonra da izzet ve celalin ahireti iktizasına geçelim.

1. BASAMAK: KÂİNATTA GÖZÜKEN İZZET VE CELALİN SAHİBİ KİMDİR?

Allah'ın bir ismi olan Aziz: Allah-u Teâlâ'nın izzet sahibi ve yüceler yücesi olması, Allah'ın mağlup olmayan galip olması ve yarattıklarının O'nun emrine itaat ederek karşı gelememesi manasındadır.

Evet, Allah Aziz'dir. Zira şu kâinata bakıyoruz ve görüyoruz ki: -İmtihan sırrından dolayı- İnsan ve bazı canavarlardan başka,

- Güneş, Ay ve yeryüzünden tutun, ta en küçük mahlukata kadar her şey kemal-i dikkatle vazifesinde çalışıyor.
- Hiç bir mahluk zerre miktar haddinden tecavüz etmiyor.
- Koca güneşler ve yıldızlar intizamı bozamıyor.
- Hiç biri vazifelerinden geri kalamıyor ve O'na itaatsizlik yapamıyor.
- Her şey bir itaat tahtında hareket ediyor.

İşte her şeyin azim bir heybet tahtında umumi bir itaatte bulunması ispat eder ki, büyük bir celal ve izzet sahibinin emriyle hareket ediyorlar ve O'na itaat ediyorlar.

Aziz ve Celil isimlerinin tecellisini fazla uzatmaya gerek görmüyoruz. Kim bu isimleri derinden derine tefekkür etmek isterse o yüksek dağlara, engin denizlere, denizlerdeki fırtınalara, uçsuz bucaksız çöllere, aylara, güneşlere, yıldızlara kulak versin! İşitecektir ki hepsi bir ağızdan "Ya Aziz, Ya Aziz, Ya Aziz" diyerek O'nu tesbih ediyorlar. Zira şu âlemde kendisine büyüklük verilen her bir mahluk, Allah'ın Aziz isminin bir aynasıdır.

Ya da Aziz ve Celil isimlerinin başka bir tecellisini görmek isterse helak olmuş asi kavimlerin kalıntılarına baksın, ya da bakamıyorsa Kur'an'ın lisanıyla dinlesin! Zira helak olan bütün bu kavimlerde de Allah'ın Aziz ismi gözüktür.

2. BASAMAK: AZİZ VE CELİL İSİMLERİNİN AHİRETİ GEREKTİRMESİ

Başta demiştik: Hiç mümkün müdür ki, şu âlemin izzet ve celal sahibi olan mutasarrıfı, izzetinin hukukunu çiğneyen ve celalinin haşmetine karşı hürmetsizlik eden edepsizleri edeplendirmesin, izzet ve celaline yakışır bir tarzda onları cezalandırmasın? Hayır, asla olamaz! **Zira nihayetsiz celal ve izzet, edepsizlerin tedibini ister.**

Hâlbuki şu dünyada o izzet ve celale yakışır bir ceza yoktur. Çünkü ekseriya zalim izzetinde, mazlum zilletinde kalıp bu dünyadan göçüp gidiyorlar. Demek bir mahkeme-i kübraya bırakılıyor, tehir ediliyor; yoksa bakılmıyor değil.

Hem bazen dünyada dahi ceza verir. Geçmiş asırlardaki asi ve inatçı kavimlere gelen azaplar gibi... **İşte bu cezalar gösterir ve ispat eder ki, insan başıboş değildir; bir celal ve gayret sillesine her vakit maruzdur.**

Acaba hiç mümkün müdür ki, insanın umum mevcudat içinde ehemmiyetli bir vazifesi ve ehemmiyetli bir kabiliyeti olsun ve daha sonra:

- Cenab-ı Hakk'ın bu kadar muntazam eserleriyle kendini tanıttırmasına mukabil, insan iman ile O'nu tanımasın,
- Hem rahmetinin bu kadar süslü meyveleriyle kendini sevdirmesine mukabil, insan ibadetle kendini O'na sevdirmesin,
- Hem bu kadar türlü nimetleriyle muhabbet ve rahmetini insana göstermesine mukabil, insan şükür ve hamd ile O'na hürmet etmesin ve bu cinayetler cezasız kalsın, insan başıboş bırakılsın, o izzet ve celal sahibi olan Zat-ı Zülcelal bir ceza yeri hazırlamasın? Hâşâ ve kella!

Bu delili şöyle özetleyebiliriz:

1. Kâinatta gözükken umumi itaat ve asi kavimlere gelen semavi tokatlar, perde arkasındaki bir zatı "Aziz" ve "Celil" isimleriyle bizlere tanıttırır.
2. İzzet ve celal, edepsizleri edeplendirmek ve asilere ceza vermek ister. İzzetin ve celalin haşmeti ancak bu şekilde muhafaza edilebilir.
3. Şu dünyada ise her ne kadar bazen zalimlere ve asilere tokatlar gelse de birçok zaman zalim insanlar ve asi kavimler ceza görmeden bu âlemden göçüp gidiyorlar. İşte bu hâl ispat eder ki, başka yerde bir mahkeme-i kübra ve bir ceza yeri olmalıdır. Olmalıdır ki, izzet ve celal haşmetini muhafaza edebilsin.
4. Demek ahireti inkâr etmek, Cenab-ı Hakk'ın "Aziz" ve "Celil" isimlerini inkâr etmek ile mümkündür.
5. "Aziz" ve "Celil" isimlerini inkâr etmek ise gözümüz ile gördüğümüz şu âlemdeki umumi itaati ve asi kavimlere gelen cezaları inkâr etmek ile mümkündür. Zira umumi itaat ve asi

kavimlere gelen cezalar inkâr edilemezse “Fiiller failsiz olamaz.” kaidesine, bu itaatin hâkimi ve bu semavi tokatların sahibi olacak zatın varlığı kabul edilecektir. O zatın varlığı kabul edildikten sonra da izzetinin ve celalinin hakkı için ahireti getirmesi gerektiği tasdik edilecektir.

Yani sözün özü: Göz önündeki şu izzeti inkâr edemeyen, ahireti inkâr edemez. Gözüyle gördüğünü inkâr edecek kadar akıldan uzak olana ise zaten diyecek bir sözümüz yoktur!